

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
РЕКТОР
Рівненського державного
гуманітарного університету

_____ проф. Р.М.Постоловський

Схвалено
Вченою радою
Рівненського державного
гуманітарного університету
Протокол №6 від 30.01.2015р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЕКЗАМЕНАЦІЙНУ КОМІСІЮ
У РІВНЕНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ**

Рівне, 2015

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЕКЗАМЕНАЦІЙНУ КОМІСІЮ
У РІВНЕНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

1. Загальні положення

1.1. Згідно з Законом України «Про вищу освіту» (2014р.) та «Положенням про організацію освітнього процесу у Рівненському державному гуманітарному університеті» для проведення атестації здобувачів вищої освіти в університеті створюється екзаменаційна комісія. Термін проведення атестації визначається навчальним планом та графіком навчального процесу.

1.2. В обов'язки екзаменаційної комісії входять: перевірка і оцінка науково-теоретичної та практичної підготовки студентів, які закінчують університет, з метою встановлення відповідності їхнього освітнього та кваліфікаційного рівнів вимогам стандарту вищої освіти, положенням про вищий навчальний заклад України і ступеневу систему освіти, а також навчальним планам і освітнім програмам за відповідною спеціальністю; вирішення питань про присвоєння випускникам відповідної кваліфікації та видачу диплома (звичайного зразка чи з відзнакою); розробка рекомендацій щодо подальшого підвищення якості підготовки фахівців із певної спеціальності (напряму підготовки) та вдосконалення системи оцінювання якості знань.

1.3. Атестація здобувачів вищої освіти проводиться у формі державних екзаменів з окремих дисциплін або системи блоків відповідних змістових модулів, що визначені освітньо-професійною програмою (у разі відсутності цієї системи її визначає фахова кафедра) або захисту дипломних робіт.

Програма та методи проведення атестації (усно, письмово, тестування) визначаються кафедрою, що випускає фахівців, і затверджуються радою факультету. Вченій раді університету надається право запроваджувати інші методи проведення атестації.

2. Порядок комплектування екзаменаційної комісії

2.1. Екзаменаційна комісія створюється щорічно в складі голови, його заступника (за потребою) та членів комісії для кожної спеціальності (напряму підготовки) з усіх форм навчання і діє протягом календарного року. За наявності великої кількості випускників можливе створення декількох комісій для однієї спеціальності (напряму підготовки). При малій кількості випускників можливе створення спільної комісії для споріднених спеціальностей (напрямів підготовки).

2.2. Головою екзаменаційної комісії з кожної спеціальності (напряму підготовки) призначається висококваліфікований фахівець виробництва або вчений із відповідною базовою освітою, який може бути співробітником університету. Голова комісії за поданням декана факультету затверджується Вченою радою університету.

Списки голів комісій за встановленою формою (додаток 1) подаються на затвердження не пізніше ніж за два місяці до початку роботи екзаменаційної комісії.

Голова екзаменаційної комісії знайомить усіх членів комісії з їхніми правами та обов'язками, забезпечує роботу комісії відповідно до затвердженого розкладу. Він обов'язково повинен бути присутнім на державних екзаменах, на захисті дипломних робіт, на засіданнях комісії під час обговорення результатів екзаменів, виставлення оцінок, вирішення питань про присвоєння освітнього чи кваліфікаційного рівня та вручення дипломів; контролює підготовку секретарем комісії необхідних для початку роботи комісії документів та оформлення ним протоколів; складає звіт після закінчення роботи екзаменаційної комісії, який після обговорення на її заключному засіданні подає проректору з навчально-виховної роботи.

У випадку відсутності з поважної причини голови екзаменаційної комісії його функції виконує заступник.

2.3. Заступником голови екзаменаційної комісії (при необхідності) можуть призначатися проректори з навчальної і наукової роботи, декан відповідного факультету та його заступник, директор інституту, його заступник з навчальної роботи, якщо їхня кваліфікація, наукові ступені відповідають спеціальності випускників, що атестуються.

2.4. До складу екзаменаційної комісії повинні входити професори або доценти кафедр (викладачі фахових кафедр), які формують профіль підготовки фахівців, викладачі спеціальних наук, окремих загальнонаукових і професійних дисциплін, економіки та організації виробництва, а також охорони праці.

За своїми посадовими обов'язками членами комісії є ректор або проректор з навчально-виховної чи наукової роботи, декан відповідного факультету або його заступник, при складанні екзаменів із дисциплін кафедри – завідувачі кафедрами.

До складу комісії можуть входити представники трудових колективів, які замовляли спеціалістів, працівники відповідних галузей народного господарства і культури, професори і викладачі інших вищих навчальних закладів, співробітники науково-дослідних інститутів. До числа членів комісії залучається викладач дисципліни, з якої студенти складають екзамен, керівник дипломної роботи - під час захисту студентів, яких він підготував.

За необхідності до складу комісії можуть бути залучені інші кваліфіковані фахівці відповідного профілю.

Члени екзаменаційної комісії здійснюють прийом екзаменів тільки з певної дисципліни.

2.5. Персональний склад членів комісії та екзаменаторів затверджується наказом ректора не пізніше як за місяць до початку роботи комісії.

Та сама особа може бути головою екзаменаційної комісії не більше трьох років поспіль.

Оплата праці голови та членів комісії, які не працюють у навчальному закладі, здійснюється погодинно відповідно до діючої «Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти» та внесених до неї змін.

Участь у роботі екзаменаційної комісії екзаменаторів, заступника голови та членів комісії від навчального закладу планується як педагогічне навантаження з відповідною оплатою.

2.6. Секретар екзаменаційної комісії призначається ректором із числа працівників вищого навчального закладу. Свої обов'язки він виконує в робочий час за основною посадою.

3. Організація і порядок роботи комісії.

3.1. Екзаменаційні комісії працюють у термін, передбачений навчальними планами кожної спеціальності (напряму підготовки).

Графік роботи комісії затверджується ректором і доводиться до загалу не пізніше як за два місяці до початку атестації.

Розклад роботи кожної екзаменаційної комісії затверджується проректором з навчальної роботи не пізніше ніж за місяць до початку атестації. Інтервал між державними екзаменами в кожній групі повинен складати не менше п'яти календарних днів.

3.2. До атестації допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану та програм зі спеціальності (напряму підготовки).

Допуском до атестації є список студентів-випускників, затверджений ректором за поданням деканів факультетів.

3.3. Не пізніше одного дня до початку атестації в екзаменаційну комісію подаються необхідні матеріали, які забезпечують її роботу.

3.3.1 До екзаменаційної комісії, незалежно від форми проведення атестації, подаються:

- наказ (витяг із наказу) про затвердження персонального складу комісії зі спеціальності;
- розклад роботи комісії;
- списки студентів навчальних груп, допущених до атестації, за підписом декана факультету;
- зведена відомість, завірена деканом факультету, про виконання студентом усіх вимог навчального плану та одержані ним оцінки з теоретичних дисциплін, курсових робіт, практик та державних екзаменів (лише перед захистом дипломних проектів або робіт).

Примітка: При наявності декількох екзаменаційних оцінок із однієї дисципліни у зведену відомість про виконання навчального плану, як правило, вноситься остання за строком її виставлення. У тих випадках, коли остання оцінка не характеризує загального рівня підготовки студента з дисципліни у зв'язку з незначним обсягом або недостатнім науково-навчальним значенням програмового матеріалу останнього семестру, відповідній кафедрі надається право своєю ухвалою визначити середню зважену оцінку за національною шкалою з округленням її до цілого значення, яку слід вносити в зведену відомість і додаток до диплома. Кількість балів за 100-бальною шкалою та оцінка за

шкалою ЄКТС визначається за формулою:
$$N = \frac{a \times n + b \times m}{n + m}$$
, де N –

середньозважений бал, *a* - кількість балів за перший семестр, *b* - кількість балів за другий семестр, *n* – кількість кредитів у першому семестрі, *m* – кількість кредитів у другому семестрі.

3.3.2. При складанні державних екзаменів із окремих дисциплін або комплексного екзамену в екзаменаційну комісію додатково подаються:

- навчальні програми з дисциплін, винесених на державні екзамени;
- комплект екзаменаційних білетів, варіанти комплексних завдань або письмових екзаменаційних робіт;
- перелік наочного приладдя, матеріалів довідкового характеру, передбачених для використання студентами під час підготовки та відповіді на питання державного екзамену, у т.ч. технічні та дидактичні засоби і лабораторне обладнання.

Примітка: Екзаменаційні білети, варіанти завдань, перелік наочного приладдя і матеріалів складають викладачі; розглядає їх випускова кафедра; затверджує декан факультету або завідувач випусковою кафедрою.

3.3.3. При захисті дипломних робіт в екзаменаційну комісію подаються:

- виконана дипломна робота;
- письмовий відгук керівника з характеристикою діяльності випускника під час виконання дипломної роботи;
- подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту дипломної роботи, в якому містяться дані про успішність, висновок керівника, висновок кафедри;
- супровідні макети, стенди, презентації, вироби тощо;
- анотація до роботи (для кваліфікаційного рівня «магістр» анотація українською та англійською мовами);
- письмова рецензія на дипломну роботу;
- навчальна картка студента.

Примітка: Рецензування дипломних робіт кваліфікаційного рівня «магістр» доручають висококваліфікованим спеціалістам виробничих, наукових і проектних організацій, працівникам і викладачам вищих навчальних закладів (які не працюють в університеті). Як виняток, при відсутності в регіоні необхідної кількості таких спеціалістів дипломні роботи кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «спеціаліст» можуть рецензувати викладачі, які працюють в університеті. Склад рецензентів затверджується деканом факультету за поданням завідувача відповідної кафедри. Рецензент повинен оцінити роботу за національною шкалою та шкалою ЄКТС. Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від захисту.

3.3.4. До екзаменаційної комісії можуть подаватися й інші матеріали, які характеризують наукову і практичну цінність виконаної дипломної роботи; друковані статті за темою роботи, документи, що вказують на практичне застосування роботи, зразки матеріалів тощо.

3.4. Атестація проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участі не менш ніж половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії та екзаменаторів.

3.4.1. З метою перевірки теоретичної і практичної підготовки студентів можливе проведення державного екзамену за білетами, складеними відповідно до системи блоків визначених програмою змістових модулів, що мають теоретичну і практичну частину з окремих дисциплін. Знання теоретичного матеріалу з профільюючих дисциплін можна перевірити методом комплексного тестування всього потоку студентів за індивідуальними завданнями (письмово). Практичну частину екзамену виконують із залученням реального об'єкта майбутньої професійної діяльності або діючої моделі такого об'єкта, або у вигляді ділової гри.

Структура кожного державного екзамену, послідовність і терміни проведення різних частин екзамену, порядок та форма перевірки знань студентів за різними видами атестації встановлюються радою факультету і доводяться до загалу.

3.4.2. Захист дипломних робіт здійснюється як в університеті, так і на підприємствах, в установах та організаціях, для яких тематика робіт, поданих до захисту, становить науково-теоретичну або практичну цінність.

3.5. Засідання екзаменаційної комісії оформляється протоколом. Тривалість засідання не повинна перевищувати шести академічних годин на день (Форма протоколу додається).

Тривалість усного державного екзамену з кожної дисципліни, а також захисту однієї роботи, як правило, не повинна перевищувати 30 хвилин. Для розкриття змісту дипломної роботи студенту надається не більше 20-ти хвилин. При висвітленні кожного розділу комплексного екзамену зі спеціальності студенту для відповіді виділяється не більше 0,5 академічної години.

Для проведення державного екзамену за тестом комплексного контрольного завдання відводиться не більше чотирьох годин на групу.

3.6. Результати захисту дипломних робіт та складання державних екзаменів оцінюються за національною шкалою, кількістю балів за 100-бальною системою та оцінкою ЄКТС.

При визначенні оцінки дипломної роботи приймається до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів.

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених при складанні екзаменів або захисті роботи, а також про присвоєння кваліфікації та видачу дипломів (загального зразка чи з відзнакою) приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. При однаковій кількості голосів голос голови комісії є вирішальним.

Примітка: Оцінки державного екзамену і захисту дипломного проекту виставляє кожен член комісії, а голова підсумовує їх результати щодо кожного студента. За теоретичну і практичну частину екзамену виставляється одна оцінка. Повторне складання (перескладання) державного екзамену і захист дипломної роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

3.7. Студентам, які позитивно склали державні екзамени, а також захистили дипломну роботу, рішенням екзаменаційної комісії присвоюється кваліфікація, яка відповідає отриманій спеціальності (напряму підготовки), і видається диплом встановленого зразка.

Студент, який має семестрові оцінки «відмінно» (А – за шкалою ЄКТС) не менше ніж з 75 відсотків усіх дисциплін навчального плану (в тому числі диференційованих заліків), а з решти дисциплін – оцінки "добре" (В, С – за шкалою ЄКТС), склав державні екзамени і захистив дипломну роботу з оцінкою «відмінно», а також виявив себе у науковій (творчій) роботі, що підтверджується рекомендацією кафедри, видається диплом з відзнакою, про що здійснюється запис у протоколі засідання комісії.

3.8. Студентові надається можливість протягом останнього навчального семестру але не пізніше, як за місяць до початку атестації перескласти екзамен з однієї навчальної дисципліни з оцінки «добре» (В, С – за шкалою ECTS) на оцінку «відмінно» (А – за шкалою ECTS).

Заява студента про надання права повторного складання екзамену розглядається за умов:

- згоди завідувача кафедри, яка здійснює викладання цієї дисципліни;
- наявності від деканату офіційної інформації про можливість отримання студентом за результатами навчання диплома з відзнакою.

Заява та документальні підтвердження повторного складання екзамену додаються до особової справи студента. У заліковій книжці та індивідуальному навчальному плані студента робляться відповідні записи

3.9. Студент, який отримав незадовільну оцінку при складанні державного екзамену або захисті дипломної роботи, відраховується з вищого навчального закладу. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

У разі одержання незадовільної оцінки з одного екзамену (при складанні окремо декількох) студент не позбавляється права продовжувати складати державні екзамени з інших дисциплін і захищати дипломну роботу в термін, встановлений графіком.

3.10. Якщо студент без поважної причини не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для складання екзаменів або захисту дипломної роботи, то в протоколі комісії відзначається, що він є не атестованим у зв'язку з неявкою на засідання комісії.

У випадку неявки студента з поважної причини, яка підтверджується відповідними документами, студенту на підставі його заяви, завізованої деканом, наказом ректора надається можливість складання державного екзамену або захисту дипломної роботи за окремим розкладом у терміни роботи екзаменаційної комісії.

Студенти, які не атестовані в затверджений для них термін і не склали державні екзамени або не захистили дипломну роботу, мають право на повторну атестацію в наступний термін роботи екзаменаційної комісії протягом трьох років після закінчення вищого навчального закладу. Повторно складаються тільки ті державні екзамени, з яких була отримана незадовільна оцінка, з урахуванням змін, що відбулися в навчальних програмах цих дисциплін.

У випадках, коли захист дипломної роботи визнається незадовільним, екзаменаційна комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він повинен опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою університету.

Для повторного захисту студент до першого жовтня випускного курсу подає на відповідну кафедру заяву про доопрацювання теми чи затвердження нової і за погодженням з деканом ця тема затверджується наказом ректора. До складу студентів дипломник повинен поновитися за місяць до початку державної атестації.

4. Підведення підсумків роботи

4.1. Оцінки, отримані при складанні державних екзаменів, а також захисті дипломних робіт, оголошуються в день складання (захисту) після оформлення відповідного протоколу засідання екзаменаційної комісії. (Додатки 2 та 3). У протоколі виставляються оцінки, одержані на державних екзаменах або при захисті дипломної роботи, записуються питання, задані випускникові, характеристика повноти відповіді на них, окремі думки членів комісії, в протоколі останнього екзамену вказується кваліфікація, яку надано випускнику, та виданий диплом: звичайного зразка чи з відзнакою. Випускникам університету, які висловили бажання отримати додаток до диплома про вищу освіту Європейського зразка (DIPLOMA SUPPLEMENT), університет замовляє цей документ у відповідній установі.

Опис характеру, рівня, контексту, змісту і статусу навчання, яке було виконано та успішно завершено випускником, а також його персональні дані згідно з затвердженою формою деканат подає в інформаційно-видавничий відділ.

Протокол без виправлень підписує голова і члени екзаменаційної комісії, що брали участь у засіданні. Книга протоколів зберігається в архіві навчального закладу.

4.2. За підсумками діяльності кожної екзаменаційної комісії складається оформлений відповідно до сучасних вимог звіт, який затверджується на заключному засіданні.

У звіті повинні бути відображені рівень підготовки фахівців даної спеціальності (напряму) і характеристика знань студентів, які виконали дипломні роботи, актуальність тематики робіт та відповідність сучасному стану науки, техніки і питань виробництва. Вказуються недоліки, допущені в підготовці фахівців, зауваження щодо організації роботи екзаменаційної комісії.

У звіті також подаються пропозиції щодо покращення підготовки спеціалістів, усунення недоліків організації державних екзаменів і захисту дипломних робіт, рекомендації кращих студентів для продовження навчання в аспірантурі. Відзначаються дипломні роботи, які можуть бути використані на підприємствах, у науково-дослідних установах тощо.

Звіт про роботу екзаменаційної комісії в одному примірнику подається проректору з навчально-виховної роботи в двотижневий термін після закінчення роботи комісії.

4.3. Питання про підсумки роботи екзаменаційної комісії та розроблені відповідні заходи обговорюються на засіданні випускових кафедр, рад факультетів та на Вченій раді університету.

Додаток: 1. Форма списку голів екзаменаційних комісій.

2. Форма протоколу засідання екзаменаційної комісії з прийому екзаменів.

3. Форма протоколу засідання екзаменаційної комісії зі захисту дипломних робіт.